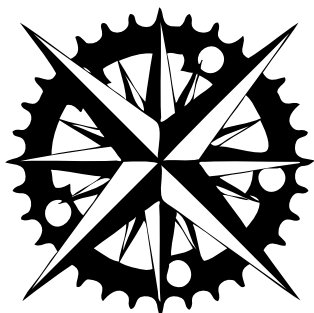

VILIJEM DITRIH

KLJUČ IZ
ROZETE

Preveo Vladan Stojanović

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2008.

PRVO POGLAVLJE

Pogled na hiljadu musketa uperenih u grudi tera na razmišljanje o pogrešno izabranoj životnoj stazi. Stajao sam ispred sijaset cevi razjapljenih kao gubice ostrvljenih džukela na kairskim sokacima. Iako sam neverovatno skroman, imam i pravedničku crtu: s pravog puta nisam skrenuo ja, već francuska vojska. Rado bih to objasnio nekadašnjem prijatelju Napoleonu Bonaparti, da nije stajao na dalekim dinama. Ukočen i onespokojavajuće nezainteresovan, delovao je impozantno, sa sjajnim pucetima i medaljama koji su blistali na mediteranskom suncu.

Kad sam 1798. godine pri iskrcavanju francuskih trupa u Egipat prvi put s Bonapartom stajao na plaži, tvrdio je da je utopljenim vojnicima obezbeđena besmrtnost i neizbrisivo mesto u istoriji. Devet meseci kasnije, nedaleko od palestinske luke Jafe, bio sam na dobrom putu da postanem *deo* istorije. Francuski grenadiri će uskoro streljati mene i mnoštvo bespomoćnih muslimanskih ratnih zarobljenika. Po ko zna koji put pokušaću da se izmaknem sudbini. Uskoro ću postati žrtva masovnog pogubljenja, izvršenog po naređenju generala kog sam doskora smatrao prijateljem.

Eto, dokle smo dogurali za proteklih devet meseci!

Sakrio sam se iza najkrupnijeg otomanskog zarobljenika, crnopusnog diva iz Gornjeg Nila. Pretpostavio sam da je dovoljno debeo da zaustavi tane iz muskete. Saterani smo kao beslovesna stoka na divnu plažu. Oko mene se tiskala gomila ljudi u crvenim, krem, smaragdnom i safirnim turskim uniformama, krvavih i oprljenih posle duge

i bezdušne pljačke. Tu je bilo elegantnih Marokanaca, visokih i žilavih Sudanaca, voštano bledih Albanaca, čerkeskih konjanika, grčkih tobdžija i turskih podoficira, ljudi iz svih kutaka golemog carstva, koji su predstavljali ostatke višenacionalne vojske ponižene snagom francuskog oružja. Šarolikosti sam doprinosio i ja, Itan Gejdž, usamljeni Amerikanac. Nisam se samo ja slabo snalazio u mnoštvu jezika, vojnici često nisu razumeli jedni druge. Oficiri su uglavnom izginuli. Lišena njihovog vođstva, gomila je bezglavo bazala okolo. Zarobljenici su ostavljali jadan i smeten utisak ispred besprekornog streljačkog stroja dželata, poređanih kao na paradi. Otomanski inat je razbesneo Napoleona. Naticanje glava glasnika zaštićenih belom zastavom na kočeve nije preporučljivo ponašanje. Sem toga, izglednelo mnoštvo zarobljenika pretilo je da dodatno oteža ionako nezavidan položaj invazionih trupa. Eto zašto smo sprovedeni kroz zasade pomorandži ka peščanom grebenu južno od okupirane luke. More čudesno zelene boje lenjo se leskalo u plićacima. Tvrđava na brdu se još pušila. Posmatrao sam zeleno voće na granama stabala otkinutih topovskim plotunima. Moj nekadašnji dobročinitelj i odskorašnji neprijatelj ponosno je sedeo na konju, kao mladi Aleksandar. Spremao se (vođen očajem ili hladnom računicom) da poćini zloćin o kom će njegovi maršali šaputati dugi niz godina. Budućće žrtve nije udostojio pogleda! Ćitao je neki sentimentalni roman. Po navici bi proždrazio stranicu pogledom. Otcepio bi je i predao oficirima. Stajao sam bos i krvav, na samo šezdeset kilometara od grada u kom je Isus Hristos umro da bi spasao svet. Poslednjih nekoliko dana, punih progona, mućenja i ratnih užasa, nisu me ubedili da je Spasitelj svojom žrtvom uspeo da preobraziljudsku ćud.

„Spremi se!“ Škljocnuli su orozi na hiljadu musketa.

Napoleonovi poslušnici su me optužili za špijunažu i izdaju. Zbog njih sad marširam s masom ratnih zarobljenika prema plaži. Mora se priznati da su izvesne ćinjenice išle naruku toj optužbi. Na početku avanture nisam imao takvih namera. Bio sam Amerikanac u Parizu. Oskudno poznavanje elektriciteta udruženo s potrebom da umaknem potpuno neosnovanoj optužbi za ubistvo prošle godine je presudno uticalo da se nađem u Napoleonovoj grupi naućnika ili mudraca,

angažovanih u odvažnom poduhvatu osvajanja Egipta. Razvio sam sklonost da se u pogrešno vreme nađem na pogrešnoj strani. Izmakao sam hicima mamelučke konjice, žene koju volim, arapskih koljača, britanskih mornara, muslimanskih fanatika i francuskih četa, iako sam, u suštini, vrlo dobar momak!

Moj najnoviji smrtni neprijatelj iz francuskih redova jeste propalica Pjer Nažak, ubica i lopov, koji nikako da prežali metak kojim sam ga pogodio ispod tulonske kočije kad je pokušao da mi ukrade sveti medaljon. To je poduža priča, potanko izložena u prethodnoj knjizi. Nažak se vratio u moj život kao stari dug. Njemu imam da zahvalim što koračam u povorci ratnih zarobljenika, s konjičkom sabljom uperenom u leđa. S nestrpljenjem je iščekivao moju pogibiju, kao čovek koji se sprema da zgazi naročito odvratnog pauka. Bilo mi je žao što nisam gađao malčice više i nekoliko centimetara ulevo.

I ranije sam tvrdio da je kockanje krivo za sve nevolje koje su me snašle. U dalekom Parizu, posle partije karata, došao sam u posed tajanstvenog medaljona. To je bio početak mojih muka. Kao da to nije bilo dovoljno, nešto što mi se činilo kao prečica za obezbeđivanje novčanih sredstava za novi početak – pelješanje prostodušnih mornara na *Opasnom*, brodu Njenog veličanstva, pre iskrčavanja u Svetu zemlju – nije rešilo nijedan problem, čak se može reći da je izazvalo nove. Još jednom ću ponoviti: kockanje je porok, samo budala se oslanja na sreću.

„Nišani!“

Opet trčim pred rudu.

Ja, Itan Gejdž, najveći deo svoje trideset četiri godine proveo sam pokušavajući da izbegnem nevolje i da preživim sa što manje rada. Moj nekadašnji učitelj i poslodavac, pokojni, veliki Bendžamin Frenklin bi, bez ikakve sumnje, rekao da su navedene životne ambicije suprotstavljene jedna drugoj, kao negativni i pozitivni električni pol. Postizanje drugog cilja, života bez rada, gotovo uvek se sukobljava s prvim, izbegavanjem nevolja. Ta lekcija se, baš kao mamurluk posle opijanja i izdaja predivne žene, zaboravi posle svakog učenja. Odbojni stav prema teškom radu povećao je moju sklonost ka kockanju. Medaljon sam zaradio na kocki. On me je odveo u Egipat, s polovinom svet-skih zločinaca za petama. U Egiptu sam upoznao jedinstvenu a sad

iščekzlu Astizu. Ubedila me je da se poduhvatim spasavanja sveta od Nažakovog gospodara, francusko-italijanskog grofa i čarobnjaka Aleksandra Silana. Tako sam se, mimo htenja i očekivanja, sukobilo s Bonapartom. Slučaj je hteo da se zaljubim, pronađem tajni ulaz u Veliku piramidu i načinim najepohalnije arheološko otkriće, samo da bih sve do čega mi je stalo izgubio prilikom vratolomnog bekstva balonom.

Rekao sam vam da je to duga priča.

Bilo kako bilo, zanosna i izluđujuća Astiza – moj nesuđeni ubica, robinja i egipatska sveštenica – pala je iz balona u Nil, zajedno s mojim neprijateljem, Silanom. Odonda se očajnički trudim da saznam nešto o njihovoj sudbini. Znatiželja mi je udvostručena poslednjim rečima koje je moj smrtni neprijatelj uputio Astizi: „Znaš da te još volim!“ Svako veče su mi se onespokojavajuće misli rojile po glavi. Razmišljao sam o prirodi njihovog odnosa. Zbog takvih dilema sam dozvolio engleskom maloumniku ser Sidniju Smitu da me iskrca na obali Palestine, ispred Bonapartine invazije vojske, da bih prikupio obaveštajne podatke. Jedna stvar je vodila drugoj, dok se nisam našao nasuprot hiljadu musketa spremnih za paljbu.

„Pali!“

Možda je bolje da ne govorim o onome što se dogodilo nakon plotuna iz musketa, već da se vratim na trenutak u kom se završava prethodna priča, na kraj oktobra 1798. kad sam, zatočen na palubi britanske fregate *Opasni*, odmicao ka Svetoj zemlji. Brod je hvatao vetar široko razapetim jedrima. Vešto je prosecao namreškane plave morske dubine. Fregata je ostavljala impozantan utisak. Engleske zastave su lepršale na vetru, a mišićavi moreplovci zatezali su debelu, konopljanu užad, s lascivnom pesmom na usnama. Gornjom palubom su špartali oficiri ukočenog držanja, s trorogim šeširima, a topovi su blistali, okupani mediteranskom rosom. Morske kapljice brzo su se sušile, ostavljajući mrlje od soli. Ponovo sam učestvovao u militantnom, mačo poduhvatu kakav sam zamrzio, nakon što sam, za dlaku, preživio užasavajući juriš mamelučkog ratnika u bici kod piramida, eksploziju *Orijenta* u bici na Nilu i niz izdajstava upriličenih od strane arapskog

poštovaoca zmija Ahmeda bin Sadra, koga sam na kraju krajeva poslao u pakao koji mu i pripada. Umorio sam se od vrtoglavih avantura i pozeleo što skoriji povratak u Njujork, gde me je čekao fin posao knjigovođe, trgovačkog pomoćnika, a možda i beležnika. Tamo bih se brinuo o izvršenju testamenata, podnetih od strane ucveljenih udovica i privrornih, nezahvalnih potomaka. Tako je, dragi moji. Pravi život se sastoji u dreždanju za piscim stolom i preturanju po prašnjavim dokumentima! Ser Sidni nije hteo da čuje za to. Ne bih poklekao da konačno nisam shvatio do čega mi je najviše stalo na kugli zemaljskoj: do Astize. Nisam mogao da se vratim kući dok ne saznam da li je preživela pad iz balona s tim zlikovcem Silanom i da li je mogu spasti.

Život je bio jednostavniji dok sam živeo neopterećen principima.

Smit se muvao brodom u odeždi turskog admirala. Bilo je očigledno da mu je glava puna planova, koji su se komešali kao olujni oblaci. Dobio je zadatak da pomogne Turcima i Otomanskoj imperiji da zaustave napredovanje Bonapartine vojske iz Egipta u Siriju i spreče mladog Napoleona da ostvari glavni cilj pohoda, osnivanje Istočnog carstva. Ser Sidni nije mogao bez saveznika i obaveštajnih podataka. Upecao me je na Mediteranu i objasnio mi je da naša saradnja ima smisla zato što vodi ostvarenju zajedničkih ciljeva. Istakao je da moj povratak u Egipat i sukob s moćnom i gnevnom francuskom vojskom vodi u sigurnu propast. Ubedio me je da iz Palestine mogu saznati sve što mi je potrebno o Astizi. Istovremeno ću saznati dosta podataka koji mogu biti od pomoći u protiv Napoleona. „Jerusalim!“ povikao je iz čista mira. Pomislih da je poludeo. Zašto me šalje u taj poluzaboravljeni grad, otomansku zabit, ogrezlu u đubretu, istoriji, religioznom fanatizmu i boleštinama? Grad, ako je verovati izveštajima, preživljava samo zahvaljujući turistima, naivnim i lakovernim hodočasnicima tri vere. Shvatio sam da engleskom spletkarošu i ratniku poput Smita Jerusalem, kao raskrsnica složene sirijske kulture, nudi niz pogodnosti. Ovaj grad predstavlja poliglotski centar muslimanske, jevrejske, pravoslavne, katoličke, maronitske, druske, matuvelijske, turske, beduinske, kurdske i palestinske zajednice, od kojih svaka dobro pamti pokolje i zla onih drugih, nekoliko hiljada godina unazad.

Iskreno rečeno, ne bih se približio tom mestu na manje od stotinu kilometara da Astiza nije bila uverena da je baš Mojsije ukrao svetu knjigu mudrosti i znanja iz utrobe Velike piramide i da je njegovi potomci nisu doneli u Izrael. To znači da je Jerusalem najbolje mesto za nastavak potrage. Totova knjiga i glasine o njoj dosad mi nisu donele ništa izuzev nevolja. No ipak, kako sam mogao zaboraviti na delo koje navodno sadrži ključeve besmrtnosti i gospodarenja univerzumom. Zahvaljujući njoj, poseta Jerusalemu je dobila nekog perverznoeg smisla.

Smit je u meni video poverljivog saradnika. Valja reći da smo iskovali neku vrstu savezništva. Upoznao sam ga u ciganskom logoru, nakon što sam upucao Nažaka. Njegov dar, pečatni prsten, spasao me je od vešanja o jarbol broda, kad sam bačen pred Nelsona, posle francuske katastrofe na Nilu. Smit je bio istinski heroj. Spalio je francuske brodove i pobeo iz pariske tamnice, signalizirajući ljubavnici kroz prozorske rešetke. Dokopao sam se faraonovog blaga ispod Velike piramide, da bih ga brzo izgubio. Odbacio sam ga kako bih se spasao davljenja. Ukrao sam balon od prijatelja i kolege mudraca Nikolas-Žaka Konta i prinudno sleteo na morske talase. Obreo sam se na palubi *Opasnog*, mokat i bez prebijene pare. Sudbina me je ponovo suočila sa ser Sidnijem. Zavisio sam od Francuza, da bih, posle bekstva, zavisio od Britanaca. Smučilo mi se od rata i beskrajnog lova na blago, ali niko nije vodio računa o mojim osećanjima.

„Dok se u sirijskoj Palestini budeš raspitivao o sudbini žene za koju si se toliko zagrejao, Gejdžu, mogao bi ispitati raspoloženje među hrišćanima i Jevrejima za pružanje otpora Bonaparti“, govorio mi je Smit. „Možda će se svrstati uz žapce, ako krene na tu stranu. Našim turskim prijateljima biće neophodna svaka pomoć.“ Prebacio mi je ruku preko ramena. „Mislim da si pravi čovek za ovu vrstu posla: mudar, vešt u ophođenju, neukorenjen, lišen obzira i principa. Ljudi ti se poveravaju, Gejdžu, zato što te ne shvataju ozbiljno.“

„Čine to zato što sam Amerikanac. Nisam Britanac ili Francuz...“

„Pravo zboriš. To te čini savršenim za ovaj zadatak. Džezar će biti impresioniran činjenicom da je čak i plitka osoba poput tebe stupila u naše redove.“

Džezar, čije ime znači „mesar“, okrutni je despotski paša, vladar Akre. Na njegovu pomoć su Britanci računali u borbi protiv Napoleona. Siguran sam, da je u pitanju šarmantna osoba.

„Moj arapski je loš. Ne znam ništa o Palestini“, smerno sam ukazao na sopstvene nedostatke.

„To nije problem za snalažljivog agenta poput tebe, Itane. Kruna ima poverenika u Jerusalimu, pod šifrovanim imenom Džeriko. To je kovač koji je nekad službovao u našoj mornarici. Pomoći će ti u potrazi za, kako se beše zove, Astizom i oko naših zajedničkih poslova. Kovač ima razgranatu mrežu poznanika u Egiptu! Vратиćeš se na brod posle nekoliko dana umešne diplomatije, s relikvijom u džepu i rešenim problemima. Bićeš u prilici da koračaš Isusovim stopama. Siguran sam da će se sve završiti na najbolji način. Ja ću, za to vreme, pomoći Džezaru u organizaciji odbrane Akre, za slučaj da se Boni uputi na sever, kao što si nagovestio. Dok udariš dlanom o dlan, postaćemo heroji, slavljени u londonskim salonima!“

Iskustvo me je naučilo da proverim sadržaj kese kad god ljudi počnu da me hvale koristeći se rečima kao što su „najbolji način“. Priča o Totovoj knjizi je, tako mi Bunker Hila, probudila moju radoznalost. Mučilo me je i sećanje na Astizu. Njena žrtva, upriličena radi mog spasenja, beše najgori trenutak u mom životu – gori, uistinu, od eksplozije voljene pensilvanijske duge puške. Načinio je rupu u mom srcu, dovoljno veliku da kroz nju prođe đule, ne zakačivši okolno tkivo. Siguran sam da bi takva izjava silno prijala ženskim ušima. Hteo sam da je isprobam na njoj. Nisam imao kud do da kažem „da“, najopasniju reč u engleskom jeziku.

„Nemam odgovarajuće odeće, oružja ni novca“, istakao sam. Iz Velike piramide sam spasao samo dva mala zlatna serafima, klečeća anđela. Astiza je tvrdila da potiču s Mojsijeve palice, što me nije sprečilo da ih nehajno ostavljam u fiokama. Ispočetka sam hteo da ih založim. Odustao sam od tog nauma iz sentimentalnih razloga, uprkos svrabu koji su izazivali. Čuvao sam ih kao zlatnu rezervu, ne pokazujući ih nikom. Na Smitu je da odreši kesu ako je baš toliko raspoložen da me regrutuje.

„Imaš savršen ukus za arapske krpe“, rekao je britanski kapetan. „Dodao bih tome tvoj preplanuli ten, Gejdžu. Nabavi ogrtač i turban u Jafi, pa ćeš proći kao urođenik. Što se engleskog oružja tiče, završićeš u turskom zatvoru ako te osumnjiče za špijunažu. Snalažljiv si ti čovek. Pozajmiću ti mali špijunski durbin, izuzetno pogodan za praćenje vojnih aktivnosti.“

„Ne spominješ novac.“

„Računaj da ćeš od krune dobiti veoma velikodušnu nadoknadu.“

Dao mi je kesu s nešto srebrnih, bronzanih i bakarnih novčića. Bilo je tu španskih reala, otomanskih pijastri, ruskih kopejki i dva holandska dolara. Sve u svemu, mršava svota.

„Ovde nema dovoljno ni za pristojan doručak!“

„Ne mogu ti dati funtu sterlinga, Gejdžu. Odmah bi se odao. Ti si dosetljiva osoba, zar ne? Nauči da se protežeš koliko si dug! Bog zna da Admiralitet pazi na svaku paricu!“

Domišljatost ne trpi ograničenja. Rešio sam da okušam sreću na kartama s mornarima van dužnosti. U časovima dokolice, među Napoleonovim naučnicima, imao sam prilike da raspravljam o teoriji verovatnoće s čuvenim matematičarima kao što su Gaspar Monž i geograf Edme-Fransoa Žomar. Naterali su me da na sistematičniji način razmišljam o verovatnoći u igrama na sreću i o prednostima koje uživa njihov organizator. Pomogli su mi da značajno usavršim kockarsku veštinu.

„Možda bih mogao da odigram neku partiju s tvojim ljudima?“

„Naravno! Samo pazi da ne ostaneš bez oskudnog doručka!“

DRUGO POGLAVLJE

Počeo sam s *brelanom*. To nije loša igra za odmeravanje s prostodušnim mornarima zato što se zasniva na blefu. Stekao sam izvesno iskustvo u pariskim salonima – samo Pale Rojal je imao stotinu odaja za kockanje na površini od dva i po hektara. Pošteni britanski moreplovci bili su lak plen čoveku kog su ubrzo nazvali franačkim lice-merom. Uzeo sam im onoliko koliko su mogli da izgube bez gundanja, pretvarajući se da imam dobre karte ili nagoveštavajući da imam loše, iako sam imao jaču ruku od oružjem načičkanog mamelučkog bega. Nakon toga sam im ponudio igre kakve neupućenima izgledaju zavisnije od sreće. Mornari i tobđžije, spremni da izgube polovinu mesečne plate u igri koja zavisi od veštine, pokazase se još raspoloženijim da založe mesečna primanja u igrama koje zavise od sreće.

Malo toga je zavisilo od sreće. U jednostavnom *lanskenetu*, bankar – to jest moja malenkost – otvara kartu na koju protivnici odgovaraju. Okreću se dve karte. Ona levo je moja, ona desno je protivnikova. Nastavljam da okrećem karte dok ne pronađem onu koja odgovara jednoj od dve okrenute. Ako se prvo nađe parnjak desnoj, pobeđuje protivnik; ako se prvo otvori parnjak levoj, pobeđuje banka. Na prvi pogled bi se reklo da igrači imaju jednake šanse za uspeh.

Ako su prve dve karte iste, dobija banka. Nakon nekoliko sati igre, naizgled blaga matematička prednost donela mi je dosta novca. Mornari su me zamolili da promenimo igru.

„Zaigramo *faraona*“, predložio sam. „To je najpopularnija igra u Parizu. Siguran sam da ćete imati više sreće. Dugujem vam svoj život. Vi ste moji spasioci.“

„Tako je. Želimo da povratimo izgubljeni novac, Jenki-pametnjakoviću!“

Faraon pruža još veću prednost bankaru, zato što delilac automatski dobija prvu kartu. Poslednja karta u špilu od pedeset dve, protivnikova, ne računa se. Sem toga, delilac dobija sve karte parnjake. Mislili su da će me s vremenom dobiti, uprkos očiglednoj prednosti koju sam uživao. Igrali su čitavu noć, ne shvatajući da se stvari odvijaju suprotno njihovim očekivanjima. Gomila novčića ispred mene iz sata u sat je bila sve veća. Očekivali su da mi sreća napokon okrene leđa, ali je moja prednosti bila sve izraženija. Primanja na fregati nisu bila velika, ali toliki broj ljudi je hteo da me pobedi da sam dobrano napunio kesu pre no što se palestinska obala ukazala na vidiku. Moj stari prijatelj Monž jednostavno bi rekao da je matematika kraljica nauka.

Opelješićete čoveka ako ga uverite da je vešt igrač koji trpi kaprice sudbine. Usuđujem se da kažem da mi je to i ovaj put pošlo za rukom. Šta više, izazvao sam najdublje simpatije među ljudima koje sam na brzinu opljačkao. Zahvaljivali su mi na četiri zajma s visokom kamatom, odobrena najupornijim gubitnicima. I posle tih zajmova imao sam više nego dovoljno novca za udoban boravak u Jerusalimu. Stekao sam utisak da bi me izabrali za predsednika kad sam jednom od njih vratio založeni medaljon, dar prekomorske dragane.

Samo su dva protivnika tvrdoglavo odolevala mom šarmu. „Imaš đavolsku sreću“, ponavljao je golemi, rumeni marinac, s odgovarajućim imenom Veliki Ned. Nervozno je prevrtao dva preostala penija u ruci.

„Ili anđeosku“, napomenuo sam. „Igrao si sjajno, stari druže, ali se providenje večeras meni nasmešilo.“ Nacerio sam se, pokušavajući da budem prijatan sagovornik, kakvim me je Smit smatrao. Pokušao sam da široko i umorno zevnem.

„Ne pamtim da je nekog toliko dugo služila sreća.“

Slegnuo sam ramenima. „U pitanju je bistar um.“

„Hteo bih da se okušam s tobom u kockicama“, reče mornar, izgo-reo po leđima kao rak. Pogled mu beše uzak i iskrivljen kao aleksandrijski sokak. „Da vidimo koliko si srećan.“

„Inteligentnog čoveka češ, dragi moj moreplovački prijatelju, prepoznati i po tome što ne učestvuje u igrama sa slonovačom. Kocke su đavolje kosti.“

„Plašiš se da mi pružiš šansu da povratim izgubljeni novac?“

„Zadovoljiću se svojom igrom. Ti igraj svoju.“

„U tom slučaju moram reći da je Amerikanac kukavica“, reče marinčev drugar, sitan, ružan čovek po imenu Mali Tom. „Plaši se da dvojici poštenih vojnika da šansu da povrate izgubljeno.“ Ned se po veličini mogao meritirati s omanjim konjem, dok je Tom više ličio na nabijenog buldoga.

Uznemirio sam se. Ostali mornari su posmatrali sukob s narastajućim interesovanjem. Znali su da drugačije neće povratiti izgubljeni novac. „Ne bih se složio s vama, gospodo, igrali smo karte čitavu noć. Žao mi je što ste izgubili, siguran sam da ste dali sve od sebe. Divim se vašoj upornosti, ali ne bi bilo loše da malo proučite zakon verovatnoće. Svako je kovač sopstvene sreće.“

„Šta treba da proučavamo?“ pitao je Veliki Ned.

„Mislim da nam je upravo priznao da vara“, umešao se Mali Tom.

„Molim vas, gospodo. Nema potrebe za sličnim optužbama.“

„Marinci dovode u pitanje tvoje poštenje, Gejdž“, reče poručnik kog sam olakšao za pet šilinga. Govorio je s prilično entuzijazma. „Priča se da si odličan strelac i da si se dobro borio sa žapcima. Siguran sam da nećeš dopustiti da ti nekoliko crvenih mundira ugrožava ugled?“

„Naravno da neću, ali svi znamo da je to bila poštena...“

Veliki Ned snažno udari pesnicom o palubu. Kockice mu izleteše iz ruke kao par poslušnih bubica. „Vrati nam novac. Baci kocke ili ćemo se obračunati na palubi u podne.“ Uputio mi je prezriv i obespokojujući izazov. Očigledno nije navikao da gubi.

„Do tada ćemo stići u Jafu“, odugovlačio sam.

„Lakše ćemo se objasniti među topovima koji izbacuju đulad od devet kila.“

Znao sam šta mi je činiti. Ustao sam. „U redu. Videćemo se u podne. Očitaću ti dobru lekciju.“

Gomila odgovori glasnim odobravanjem. Vest o zakazanoj tuči stiže od pramca do krme *Opasnog*, za vreme potrebno romantičnoj glasini da stigne s jednog na drugi kraj revolucionarnog Pariza. Mornari su maštali o tuči, u kojoj ću okajati svaki oteti peni. Kad me Veliki Ned valjano pritisne, moliću da vratim sve što sam oduzeo. Otišao sam na gornju palubu da bih smirio uzavrele strasti. Hteo sam da posmatram pristajanje u Jafu i isprobam špijunski durbin.

Dobio sam minijaturni, precizni teleskop. Nekoliko meseci pre no što će je Napoleon zauzeti, najveća palestinska luka je sijala kao

svetionik, na inače ravnoj i maglovitoj obali. Uzdizala se na brdu kao velelepni niz utvrđenja, kula i minareta. Kupolaste zgrade spuštale su se u svim pravcima, kao gomila nasumice naslaganih blokova. Grad je bio okružen bedemima, koji su se završavali kejom na strani okrenutoj moru. Na kopnu sam video zasade narandži i palmi, kao i zlatna polja i smeđe pašnjake iza njih. Crna ždrela topova zevala su s bedema. S tri kilometra razdaljine čuli smo lelekanje mujezinâ, koji su s visokih minareta pozivali vernike na molitvu.

U Parizu sam imao prilike da jedem pomorandže iz Jafe, čuvene po debeloj kori, koja ih je činila pogodnim za transport do daleke Evrope. Stabala je bilo tako mnogo da je prosperitetni grad izgledao kao zamak okružen šumom. Otomanske zastave su lepršale na jesenjem povetarcu. Tepisi su visili s ograda, a miris brojnih vatri putovao je preko vode. Na obodima luke iz vode su štrčali preteći, oštri grebeni, okupani talasima. Mala luka je bila pretrpana bovama i felukama. Usidrili smo se na otvorenoj pučini, nedaleko od većih brodova. U susret nam je krenula mala flotila arapskih brodica, u potrazi za zaradom. Radovao sam se skorom iskrcavanju.

Sleđuje mi obračun s ozlojeđenim marincem.

„Čuo sam da te je legendarni baksuzluk upleo u sukob s Velikim Nedom, Itane“, rekao je ser Sidni. Ponudio mi je jedan od suvih, tvrdih biskvita kojima je trebalo da se hranim do Jerusalima. Engleska kuhinja ne uživa naročit ugled. „Sukobićeš se s pravim bikom od čoveka. Ima ovnujsku glavu i izrazito snažni vrat. Imaš li gotov plan?“

„Okušao bih se s njegovim kockama, ser Sidni, ali sumnjam da u njima ima dovoljno olova da potopi ovaj brod.“

Nasmejao se. „Jašta, prevario je taj više nesretnika. Imao je dovoljno mišića da učutka sve pritužbe. Nije taj navikao da gubi. Dobar deo mornara se obradovao što si ga očerupao. Šteta što ćeš sad da popiješ dobre batine.“

„Mogao bi da sprečiš tuču.“

„Momci su opasno naoštreni. Do Akre neće biti iskrcavanja. Dobra borba će ih malo smiriti. Rekao bih da si prilično brz, čoveče! Natečaj ga da igra!“